

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

14. Quale debeat esse impedimentum primi anni seu primi fatalis, ut præbeat caussam dandi secundum.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

in D. de minoribus, Gloss. in c. 1. §. 2. in V. restitui-
mus de in integrum restitut. Si verò tertius vel
procurator solvendo non sit, succurritur ei per
restitutionem in integrum, Gloss. in cap. Ex ratio-
ne 8. h. t. d. l. Propriandum §. uli Cod. de judiciis.

11. Denique provenire impedimentum po-
test ex casu & fortuna.

12. Quòd si verò & in toto secundo anno appel-
lans fuerit impeditus, solet ei dari ex iustissima
caussa etiam tertius annus, d. c. Ex ratione: non ta-
men ipso iure, uti datur secundus sed à Judi-
ce per viam restitutionis in integrum. Et qui-
dem integer annus, si toto secundo anno fue-
rit impeditus; alioquin annus non integer sed
solum tantum temporis ei restituitur, quantum
abstulerit impedimentum, Abbas in d. c. Ex ra-
tione; juxta naturam scilicet restitutionis in in-
tegrum; quæ est, ut tantum restituatur, quan-
tum abstulerit læsio, Clement. unica §. ibi no-
tata de restitut. in integrum. Quia verò ista re-
stitutio incidenter petitur, idèd datur præviâ
summaria cognitione, sine libello aut litis con-
testatione, vel alia speciali causæ cognitione,
præviâ tamen citatione patris ad videndum re-
stitutionem fieri. Gail l. Obf. 143. in fine Alias,
ubi restitutio in integrum principaliter deduci-
tur, Ordo Juris est necessarius, Gail ibid.

§ XIV.

Quale debeat esse impedimentum
primi anni seu primi fatalis, ut
præbeat causam dandi
secundum.

1. Debet justum esse impedimentum.
2. Neque esse evidentiſſimè.
3. Nec sufficit juramentum appellantis.
4. Neque credendum iudici, afferenti tale impe-
dimentum.
5. Si de eo non constiterit iudex lapſo anno pote-
rit sententiam exequi.
6. Dummodo appellans etiam de diligentia sua
doceat.
7. 8. Iuſſe impedito primo anno dari ſemper ſecun-
dum integrum.
9. Discrimen inter primum & ſecundum annum.
10. Cur legitime impedito in ſecundo anno non
datur tertius.

1. Cæterum impedimentum oportet esse ju-
stum & inevitabile seu inexorabile, & non
affectatum: nam si appellans illud affectarit, vel
sua culpa causam ille præbuerit, æquum non est
ei hac in parte subveniri, l. 2. §. si quis tamen D.
Si quis cautionibus &c. * 2. Cumque in facto
constat, & ex veritate facti dependeat, non de-
bet præsumi, e. 1. de constitut. in 6. c. Cum in iure
sup. de officio jud. delegati, sed omninò & plene ar-
que evidentiſſimè probari, l. ult. §. illud Cod. de
temporib. appellas c. Ex ratione 8. hoc tit.

3. Et idèd non sufficit juramentum appel-
lantis, nisi fortè in causis modici præjudicii:
nam juramentum, præsertim ultroneum, nec
à Judice nec ab adversario delatum, non po-
test servire pro ullo genere probationis; &
quando ejus usus permittitur, est potius exo-
neratio quam species probationis. Imò cum
Justinianus, in d. §. illud, requirat evidentiſ-
simam probationem, non sufficit juramentum
appellantis, cum unius testis testimonio; quia
quando à Jure vel Canone, liquida seu evidens
(à fortiori quando evidentiſſima) probat o re-
quititur, ea non potest confici ex conjunctione
duarum imperfectarum; & proinde in propo-
sito impedimentum hujusmodi probari debet,
vel per duos testes idoneos, vel per partis adver-
sæ confessionem, vel per instrumentum; nisi al-
ias sit notorium evidentiâ facti.

4. Et ne Juidici quidem credi debet, afferen-
ti tale impedimentum etiam ex propria persona
(ut si fateatur, se ob valetudinem non potuisse
vacare causæ cognitioni, aut præ tribunali se-
dere:) ne facile fraus fiat, l. Si forè D. de Ca-
strensi peculio; neve in iudicio tam judicantis
quam testificantis personâ fungatur, c. Ex lit-
teris suo. de probat. l. fama D. verb. signif. Adcò ut
licet in iudicio testis unius probet semiplenè,
tamen Juidici in iudicio non aliter credatur,
quam per acta judicialia, vel alias per legitima
constet documenta, c. Quoniam contr. 11. sup.
de probat. Et hinc licet facilis sit præsumptio
juris pro iustitia sententiæ lata à Juidice, c. Bona
23 sup. de elect. non tamen pro iudicis facto.

5. Quòd si igitur de impedimento non con-
stiterit evidenter, nec appareat de protesta-
tione de non lapſu fatalium, poterit Juidex à
quo, lapſo termino suo anno, sententiam suam
H h 3 velus

velut deferta appellatione, mandare executioni (parte tamen citata, ut tenet Bald. in l. Si contra 8. Cod. De appellat. & in l. 2. in fine Cod. De temporib. appellat. & Franc. in d. c. Ex ratione hoc tit.) non expectato lapsu biennii, secundum Marantam, p. 6 actum 2. num. 23. tum quia lex non dat biennium, nisi iusta subsistente causa, & quidem evidenter probata: tum quia primum annum lex vocat primum fatale & secundum annum vocat secundum fatale, l. 2. in princ. & ibi Gloss. Cod. de tempor. appellat. quod non recte diceretur, nisi primi anni lapsus perinde atque lapsus secundi anni perimeret appellationem, non dato & probato impedimento, Clement. Sicut h. c. l. fin. Cod. d. tit.

6. Non tamen sufficit sola impedimenti probatio, nisi ultra appellans de diligentia sua doceat, etiam ad impedimentum amovendum: quia tunc demum dicitur ex iusta & necessaria causa impeditus, quando facta diligentia remanet impedimentum; & qui potest facere, ut possit, jam dicitur posse, l. 135. D. De reg. iuris. Nec dicitur impeditus, qui facile potest impedimentum amovere, imò dicitur illud volens pati Latè Scaccia qu. 15. ars. 16.

7. Cæterum hic queritur, an iuste impedito in primo anno semper detur integer secundus annus? Et quidem non est dubium, dari integrum, quando toto primo anno fuit impeditus, vel diligentiam debitam adhibuit, licet impedimentum parum duraverit, Scaccia d. loco artic. 5. versio Primus casus est, cum seq. At verò quando non fuit toto primo anno impeditus, sed aliquo tempore tantum, an ei tunc detur secundus annus integer, non satis convenit.

8. Omissis aliorum variis distinctionibus, tamen si ea sententia de rigore juris verior videatur, quæ subsistat in aliqua parte primi anni impedito, existimat, dandum esse secundum annum; non ut indistinctè eo toto appellans uti possit, sed ut inde tantum defumat, quantum in priori anno per quodcumque iustum impedimentum ei fuit ademptum, arg. l. Ab hostibus & sed quod simpliciter D. de quibus causis majores &c. tamen usu fori, præsertim Ecclesiastici, magis obtinuit, ut propter quodcumque impedimentum primi anni detur secundus integer, modò extet aliqua dili-

gentia appellantis, & totus primus annus non fuerit negligentia lapsus, sive potuerit, sive non potuerit appellans, deducto impedimenti tempore, in reliquo causam appellationis peragere, quia tale impedimentum appellanti non debet ad damnum referri, sed appellato ad prænam, s. Significante 69. hoc titul. Capella Tholof. 9. De eis. 331. Probatur ex Auth. Si appellat. Cod. d. tit. ubi dicitur, quod ad obtinendum hunc secundum annum sufficiat, si vel novissima induciarum die appellans ad agendam causam coram iudice compareat Confirmatur ex eo, quod totus primus annus sit in arbitrio appellantis, quando velit incipere & proficui appellationem, modò supersit sibi tempus sufficiens ad eam finiendam, arbitrio Iudicis determinandum, juxta Oldrad. Conf. 60 n. 3. vers. Quod si impeditus. Videatur de his Scaccia qu. 15. art. 5.

9. Illud autem discriminis est inter primum & secundum annum, quod primum simpliciter & ipso jure detur, secundus autem etiam ipso quidem jure detur, sed non nisi ex iusta & necessaria causa. Insuper quod primus annus non sit præcisè fatalis, sed tantum sub conditione si nulla iusta intervenerit causa, quæ appellantem impederit, quia ex tali causa datur secundus annus. At verò secundus est præcisè fatalis.

10. Cur autem legitime impedito in secundo anno non tam detur tertius annus ipso jure quam impedito in primo anno datur secundus, ratio est, quia jus præsumit quemlibet appellantem posse quamlibet causam appellationis, quantumvis arduam, peragere, intra biennium, modo summa ope summoque opere, prout lex requirit, ad hoc nitatur, eo quod in usu id sit frequentius, aut fieri possit, arg. l. Ex his, cum l. seq. D. De legibus. Et ideo hoc præcisè tempus protequendæ appellationis præscribit, ut tanto certior celerique sit litium finis.

§. XV.

De effectu appellationis.

1. Regulariter appellatione pendente nihil innovandum.
2. Attentata post appellationem à definitum statim revocanda.